

Н. Печерова,

кандидат юридичних наук,
доцент кафедри адміністративного права, права інтелектуальної власності
та цивільно-правових дисциплін
Київського університету інтелектуальної власності та права
Національного університету «Одеська юридична академія»

ЦІЛІСНІСТЬ ТА АВТЕНТИЧНІСТЬ ОБ'ЄКТУ, ЩО ВНОСИТЬСЯ ДО СПИСКУ ВСЕСВІТНЬОЇ СПАДЩИНИ ЮНЕСКО

Дана робота є продовженням дослідження видатної універсальної цінності як критерію внесення об'єкту до Списку всесвітньої спадщини ЮНЕСКО. Поняттям видатної універсальної цінності пронизаний весь текст Конвенції про охорону всесвітньої і культурної спадщини 1972 року (далі – Конвенції), проте, нажаль, самого визначення про те, що собою представляє видатна універсальна цінність Конвенція не містить. Мова про те, що розуміється під видатною універсальною цінністю йдеться у п. 49 Керівних Настанов до імплементації Конвенції ЮНЕСКО «Про охорону всесвітньої культурної і природної спадщини» (далі – Керівні Настанови), згідно якого, видатна універсальна цінність означає культурну та/або природну значимість, яка є настільки винятковою, що виходить за межі національних кордонів, та є однаково важливою для нинішніх і майбутніх поколінь усього людства. Тому постійний захист цієї спадщини є першочерговою задачею для світової спільноти в цілому [1].

З аналізу, в першу чергу, вже згаданих Керівних Настанов, а саме п. 78 в якому йдеться про те що, щоб вважатися таким, що має видатну універсальну цінність, об'єкт також має відповідати умові цілісності та/або автентичності і бути під належним захистом та керуванням, що забезпечують його збереження [1] приходимо

до висновку, що об'єкт який планується вноситися до Списку всесвітньої спадщини ЮНЕСКО по-перше: має відповідати визначеним критеріям, по-друге: має відповідати умові цілісності та/або автентичності, по-третє: бути під належним захистом та керуванням, а отже цілісність та/або автентичність об'єкту є вагомими складовими без якої жоден об'єкт не може бути внесений до Списку всесвітньої спадщини ЮНЕСКО.

Актуальність даної теми продиктована не лише прийняттям Закону України Про затвердження Указу Президента України «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні» від 7 лютого 2023 року №2915–IX [2], а й тим, що монументальні твори, що увібрали духовні надбання минувшини, відіграють у сучасному житті роль живих свідків багатотисячолітніх традицій, а людство з кожним днем чимраз відчутніше усвідомлює загальнолюдську цінність пам'яток, розглядає їх як спільні надбання, визнає відповідальність перед наступними генераціями за їх схоронність і вважає себе зобов'язаним передати поколінням цю спадщину в усьому багатстві її автентичності [3].

Згідно з положеннями ст. 4 та 6 Конвенції кожна держава – сторона цієї Конвенції визнає, що зобов'язання забезпечувати виявлення, охорону, збереження, популяризацію й передачу майбутнім поколінням культурної

і природної спадщини, що зазначена у статтях 1 і 2, яка перебуває на її території, покладається насамперед на неї. З цією метою вона прагне діяти як власними зусиллями, максимально використовуючи наявні ресурси, так і, за необхідності, використовувати міжнародну допомогу і співробітництво, якими вона може користуватися, зокрема, у фінансовому, художньому, науковому й технічному відношеннях. До того ж відповідно до ч. 1 ст. 6 Конвенції зазначено, що повністю поважаючи суверенітет держав, на території яких перебуває культурна і природна спадщина, визначена в статтях 1 і 2, і не торкаючись прав, передбачених національним законодавством щодо зазначеної спадщини, держави - сторони цієї Конвенції визнають, що вона є загальною спадщиною, для охорони якої все міжнародне співтовариство зобов'язане співробітничати. Згідно з ч. 2 ст. 6 держави-сторони зобов'язуються згідно з положеннями цієї Конвенції сприяти визнанню, охороні, збереженню й популяризації культурної й природної спадщини, зазначеної в пунктах 2 і 4 статті 11, якщо цього попросять держави, на території яких вона розміщена. А відповідно до ч. 3 цієї ж статті кожна держава - сторона цієї Конвенції зобов'язується не вдаватися до будь-яких навмисних дій, що могли б завдати прямо чи безпосередньо шкоди культурній і природній спадщині, зазначеній у статтях 1 і 2, яка розміщена на території інших держав - сторін цієї Конвенції [4].

Проаналізувавши Конвенцію, Керівні Настанови, Міжнародну хартію з охорони й реставрації нерухомих пам'яток та визначних місць (далі - Венеціанську хартію) від 31.05.1964 року, Нарський документ про автентичність, складений учасниками Нарської конференції про автентичність 01.-06.11.1994 року, Ризьку хартію про автентичність та історичну реконструкцію культурної спадщини від 24.10.2000 року можна дійти висновку щодо нерозривного зв'язку видатної

універсальної цінності об'єкту з цілісністю та автентичністю проте, найбільш повно такий взаємозв'язок вдається дослідити лише завдяки розробленим Керівним Настановам. Нарський документ про автентичність, складений учасниками Нарської конференції про автентичність 01.-06.11.1994 року розширює уявлення щодо джерел інформації, що є необхідними в контексті питання автентичності, в інших же вище зазначених джерелах питання цілісності та автентичності висвітлені опосередковано.

Зважаючи на зазначене вище метою даної роботи було визначено розгляд, аналіз та формування розуміння понять цілісності та автентичності об'єкту, зв'язку даних понять з видатною універсальною цінністю і відповідно роллю цих понять в контексті внесення того чи іншого об'єкту до Списку всесвітньої спадщини ЮНЕСКО.

Автором відповідно було поставлене завдання із розгляду та аналізу складових ознак за дотримання яких той чи інший об'єкт може вважатися та розглядатися як цілісний та автентичний і відповідно може бути таким, що буде вноситися до Списку всесвітньої спадщини ЮНЕСКО.

Зазначимо, що аналіз положень Конвенції, нажалдь, не дає визначення, а ні цілісності, а ні автентичності об'єкту. Вагоме значення в цьому питанні вже не вперше належить Керівним Настановам, про що вже було зазначено вище.

Так, відповідно до п. 79 Керівних Настанов об'єкти, номіновані по критеріям з (i) по (vi), мають відповідати умові автентичності [1].

Згадаємо, що відповідно до п. 77 Керівних Настанов Комітет вважає, що об'єкт має видатну універсальну цінність, якщо об'єкт відповідає одному або кільком з наступних критеріїв. Номіновані об'єкти мають: 1) являти собою витвір творчого людського генія; 2) представляти, як важлива зміна людських цінностей протягом певного

часу або в межах певного культурного регіону впливає на розвиток архітектури або технологій, монументального мистецтва, міського планування або ландшафтного дизайну; 3) слугувати унікальним або принаймні винятковим свідоцтвом культурної традиції або цивілізації, яка нині існує або припинила своє існування; 4) бути видатним зразком типу споруди, архітектурного або технологічного ансамблю або ландшафту, який (або які) ілюструють важливу епоху (або епохи) історії людства; 5) бути видатним зразком традиційного поселення, землекористування або водокористування, який представляє певну культуру або певну форму взаємодії людини з довкіллям, особливо якщо такий зразок став вразливим під впливом незворотних змін; 6) бути прямо чи опосередковано пов'язаним з подіями або існуючою традицією, ідеями або віруваннями, з творами мистецтва та літератури, що мають світове значення. (Комітет вважає, що цей критерій варто застосовувати у поєднанні з іншими критеріями); 7) представляти зразок унікального природного явища або ділянку неповторної природної краси та естетичної важливості; 8) бути видатним прикладом, який представляє основні віхи історії людства, в тому числі сліди давнього життя, важливі поточні геологічні процеси формування земної поверхні, або важливі геоморфологічні та фізіографічні явища; 9) бути видатним зразком, що представляє важливі поточні екологічні та біологічні процеси в еволюції та розвитку наземних, прісноводних, берегових та морських екосистем та сукупностей рослин і тварин; 10) бути ареалом проживання найбільш важливих видів з точки зору збереження біологічного розмаїття, в тому числі видів, що знаходяться під загрозою зникнення та мають видатну універсальну цінність для науки та збереження довкілля [1].

П. 80 Керівних Настанов спрямовує щодо формування розуміння

автентичності того чи іншого об'єкту. Так, в основі такого формування лежить наступне: здатність розуміти цінності, пов'язані із спадщиною, залежить від того, які джерела інформації про ці цінності можуть вважатися вірогідними або вартими довіри. Знання, розуміння та інтерпретація цих джерел інформації стосовно початкових і подальших характеристик культурної спадщини є необхідною основою для визначення усіх сторін автентичності [1].

Безумовно, що з вище зазначеним положенням не можна не погодитися, але в той же час виникає питання стосовно того за якими критеріями джерела інформації про цінності можуть вважатися вірогідними або вартими довіри.

На наш погляд, відповідь на це дається в п. 81 Керівних Настанов, де говориться, що судження про цінність, пов'язану з культурною спадщиною, а також достовірність пов'язаних інформаційних джерел можуть відрізнятися у різних культурах і навіть в межах одної культури. Повага до всіх культур вимагає, щоб культурна спадщина розглядалася та оцінювалася в межах тих культурних контекстів, до яких вона належить [1].

П. 84 Керівних Настанов розширює розуміння щодо джерел інформації про які йдеться мова у п. 80 Керівних Настанов. Так, відповідно до п. 84 використання усіх джерел передбачає дослідження спадщини на перетині мистецьких, історичних, соціальних та наукових вимірів. Джерела інформації визначені як усі матеріальні, письмові, усні та графічні джерела, з яких можна дізнатися про суть, особливості, значення та історію культурної спадщини [1].

Відповідно до п. 82 Керівних Настанов залежно від типу культурної спадщини та її культурного контексту об'єкт задовольняє критерії автентичності, якщо його культурна цінність (визнана згідно запропонованим

критеріям номінації) правдиво і вірогідно виражена через розмаїття ознак, в тому числі: форму і задум; матеріали та речовини; використання та функції; традиції, техніки, систему керування; розташування та оточення; мову та інші форми нематеріальної спадщини; духовне і фізичне відчуття, а також інші внутрішні і зовнішні чинники [1].

Аналіз вище зазначеного положення звертає увагу, що відповідно до Керівних Настанов визначені критерії згідно яких об'єкт відповідає умовам автентичності. Згідно аналізу вище зазначеного положення про автентичність об'єкту можна прийти до висновку, що автентичність визначається не через відповідність якомусь одному критерію, а через відповідність, як ми вважаємо, хоча б декільком з них, наприклад відповідність щодо форми і задуму, матеріалам та речовинам, розташуванню та оточенню. На наш погляд, певного уточнення потребують і самі критерії автентичності визначені у вище зазначеному положенні. Потрібно розуміти чи існують певні вимоги до форми і задуму, матеріалів та речовин, використання та функцій, традицій, техніки та системи керування, розташування та оточення, мови та інших форм нематеріальної спадщини, духовного і фізичного відчуття, а також інших внутрішніх і зовнішніх чинників чи це питання вирішується в контексті п. 81 Керівних Настанов, а саме того, що судження про цінність, пов'язану з культурною спадщиною, а також достовірність пов'язаних інформаційних джерел можуть відрізнитися у різних культурах і навіть в межах одної культури і того, що повага до всіх культур вимагає, щоб культурна спадщина розглядалася та оцінювалася в межах тих культурних контекстів, до яких вона належить.

При цьому, на наш погляд, в контексті аналізу даного питання вважається за доцільне виходити саме з п. 81 Керівних Настанов.

Відповідно до п. 85 Керівних Настанов мова йде про те, що коли умови автентичності розглядаються під час підготовки номінації об'єкта, держава - сторона має спочатку визначити всі суттєві ознаки автентичності. Заява про автентичність має давати оцінку, в якій мірі автентичність присутня або виражена кожною з суттєвих ознак [1].

Аналізуючи зміст цього положення можна прийти до висновку по-перше, що умови автентичності розглядаються під час підготовки номінації об'єкта (тобто дані умови автентичності визначаються разом із відповідністю об'єкта критеріям видатної універсальної цінності для внесення до Списку всесвітньої спадщини ЮНЕСКО), а по-друге разом із визначенням всіх суттєвих ознак автентичності має йти заява про автентичність, яка має давати оцінку в якій мірі автентичність присутня або виражена кожною з суттєвих ознак.

П. 83 Керівних Настанов визначається, що такі ознаки, як духовне і фізичне відчуття важко піддаються практичному застосуванню для визначення автентичності, однак все одно є важливим показником характеру і відчуття місця, наприклад, у спільнотах, що підтримують традиції та культурну тяглість.

В контексті даного пункту виникає питання щодо культурної тяглість та що слід розуміти під цим поняттям (можливо має місце певна неточність перекладу).

Важливим положенням є і положення п. 86 Керівних Настанов, а саме про те, що з точки зору автентичності реконструкція археологічних знахідок або історичних будівель та районів виправдана лише у виняткових обставинах. Реконструкція прийнятна лише на основі повної детальної документації, але не на підставі припущень.

Викликає зацікавленість визначена у п. 82 Керівних Настанов така

ознака як традиції, техніки, система керування. Постає питання чи дану ознаку слід розглядати як одну цілісну, чи, наприклад традиції і техніки можна розглядати окремо від системи керування. На наш погляд, під питанням залишається власне віднесення системи керування до відповідних ознак. На наш погляд, система керування все ж таки стоїть окремо від визначених у п. 82 ознак.

До того ж, захист та керування, а також система керування виокремлені в окремі питання в Керівних Настановах. Захисту та керуванню присвячений пп.96, 97. Системі керування присвячені пп. 108–118.

Відповідно до п. 96 Керівних Настанов захист та керування об'єктами всесвітньої спадщини означають, що видатна універсальна цінність об'єкта, включаючи умови цілісності та/або автентичності, що існували на момент включення до Списку, буде зберігатися в часі і зростати. Регулярний огляд загального стану та збереженості пам'яток, а значить і їхньої видатної універсальної цінності, має відбуватися в межах процесу моніторингу для об'єктів всесвітньої спадщини, як визначено в Операційних настановах (Керівних Настановах) [1].

Згідно із п. 97 Керівних Настанов усі об'єкти, включені до Списку всесвітньої спадщини, мають перебувати під тривалим законодавчим, нормативно-правовим, інституціональним та/або традиційним захистом та керуванням, щоб забезпечити їх збереженість. Цей захист включає належним чином визначені межі. Аналогічно держави – сторони мають продемонструвати належний захист на національному, регіональному, муніципальному та/або традиційному рівні для номінованих об'єктів. До номінацій додаються відповідні тексти, де чітко визначаються та пояснюються шляхи та методи здійснення такого захисту для номінованих об'єктів [1]. Аналізуючи вище зазначене положення, на наш погляд, потребує уточнення, що

слід розуміти під традиційним захистом та керуванням, а також щодо обов'язку держави продемонструвати належний захист на традиційному рівні, в контексті того, що мається на увазі під «традиційним рівнем».

Відповідно до п. 87 Керівних Настанов усі об'єкти, номіновані на включення до Списку всесвітньої спадщини, мають задовольняти умовам цілісності [1].

Згідно із положеннями п. 88 Керівних Настанов цілісність – це ступінь єдності і недоторканості природної та/або культурної спадщини та усіх її ознак. Вивчення умов цілісності таким чином передбачає оцінку ступеня, на якому об'єкт: а) включає всі елементи, необхідні для вираження видатної універсальної цінності; б) має розміри, достатні для представлення всіх особливостей та процесів, що визначають значущість об'єкта; с) страждає від негативного впливу розробок та/або занедбаності. Ця інформація має бути представлена у заяві про цілісність [1].

Аналіз змісту вище зазначеного положення дозволяє дійти до висновку, що вивчення умов цілісності пов'язане з визначенням видатної універсальної цінності (так само як і питання автентичності), адже як може визначатися цілісність окремо від видатної універсальної цілісності і в той же час, як об'єкт може бути внесений до Списку всесвітньої спадщини ЮНЕСКО, якщо цілісність такого об'єкту втрачена. Тобто, цілісність та видатна універсальна цінність об'єкту також, як і автентичність та видатна універсальна цінність нерозривно взаємопов'язані. Щодо положення «страждає від негативного впливу розробок та/або занедбаності», то очевидно має місце неточність перекладу і мається на увазі питання про те, чи страждає об'єкт від негативного впливу розробок та/або занедбаності.

Потребує уваги положення п. 89 Керівних Настанов в яких йдеться,

що для об'єктів, що номінуються за критеріями з (i) по (vi) фізичний склад об'єкта та/або його суттєві ознаки мають бути в доброму стані, а вплив руйнівних процесів має бути під контролем. Необхідно включити достатню частину елементів, необхідних для передання усїєї повноти цілісності, вираженої в об'єкті. Також необхідно зберегти взаємодію та динамічні функції, що представлені в культурних ландшафтах, історичних містах та інших існуючих об'єктах та є важливими для їх відмінного характеру [1].

Аналізуючи зміст даного положення, на наш погляд, потребує уточнення положення щодо необхідності включення достатньої частини елементів, необхідних для передання усїєї повноти цілісності, вираженої в об'єкті, тобто має бути сформульований певний список, що буде включати достатню частину елементів, необхідних для передання усїєї повноти цілісності того чи іншого об'єкта. У тому разі, якщо подається певний список, то постає питання яким даний список має бути по кількості елементів і взагалі якими дані елементи мають бути, що вони мають собою представляти. У зв'язку з цим, на наш погляд, дане положення в цій частині має бути більш конкретизоване та деталізоване.

Щодо збереження взаємодії та динамічних функцій, що представлені в культурних ландшафтах, історичних містах та інших існуючих об'єктах, то дана взаємодія, як можна бачити з положень п. 89 Керівних Настанов є важливою для їх відмінного характеру. В той же час, аналізуючи, дане положення потребує уточнення щодо збереження та взаємодії динамічних функцій, що представлені в культурних ландшафтах, історичних містах та інших існуючих об'єктах, а саме щодо того, що мається на увазі під «збереженням та взаємодією динамічних функцій», на наш погляд, мається на увазі збереження та взаємодія

динамічних функцій, що представлені в культурних ландшафтах, історичних містах в контексті їхнього співіснування з іншими об'єктами, що існують і розташовані поруч, а якщо більш точно сформулювати, то існує тісна взаємодія між об'єктами, що існують і розташовані поруч та культурними ландшафтами, історичних міст. Таким чином, об'єкти, що існують і розташовані поруч з культурними ландшафтами, історичних міст здійснюють безпосередній взаємовплив один на одного.

Важливими в вище зазначеному контексті видаються положення п. 6–8 Венеціанської хартії 1964 року згідно з якими охорона пам'ятки передбачає збереження її оточення, яке не порушує масштабності споруди. Якщо традиційне середовище збереглося, його не слід порушувати; будь-яке нове будівництво, знесення та зміни, що могли б порушити співвідношення об'ємів і кольору, недопустимі. Пам'ятка невіддільна від історії, свідком якої вона є, та від навколишнього середовища, в якому вона розташована. Отже, переміщення пам'ятки цілком або частково може бути допустимим лише у випадках, коли цього вимагає збереження пам'ятки, або може бути виправданим вищими національними та міжнародними інтересами. Скульптурні, живописні чи декоративні елементи, які є невід'ємною частиною пам'ятки, можуть бути відокремлені лише в тому разі, коли це – єдиний спосіб забезпечення їхньої схоронності [3].

Зауважимо, що відповідно до п. 5 додатку 3 Керівних Настанов, де йдеться про включення конкретних типів об'єктів Комітет всесвітньої спадщини виокремив та визначив окремі специфічні типи культурної та природної спадщини і ухвалив спеціальні настанови для полегшення оцінки об'єктів цих типів під час номінації на включення до Списку всесвітньої спадщини. Наразі йдеться

про такі категорії, але в подальшому можуть бути додані інші: а) Культурні ландшафти; б) Історичні міста та центри міст; в) Канали як об'єкти спадщини д) Дороги як об'єкти спадщини [1].

Таким чином, цілісність та автентичність є нерозривні від видатної універсальної цінності, не можуть розглядатися окремо одне від одного. Запорукою внесення того чи іншого об'єкту до Списку всесвітньої спадщини ЮНЕСКО є відповідність критеріям щодо видатної універсальної цінності, визначеним у Керівних Настановах, проведення аналізу вірогідних та вартих довіри джерел інформації для визначення сторін автентичності, враховуючи при цьому культурний контекст, а також вираження культурної цінності об'єкту через розмаїття таких ознак як форма і задум, матеріали та речовини, використання та функції, традиції, техніки, розташування та оточення, мова та інші форми нематеріальної спадщини, духовне і фізичне відчуття, а також інші внутрішні і зовнішні чинники (систему керування як було зазначено вище пропонуємо розглядати окремо). При цьому ступінь єдності і недоторканності природної та/або культурної спадщини та усіх її ознак формує цілісність об'єкту, яка у свою чергу передбачає відповідно оцінку ступеня на якому об'єкт: а) включає всі елементи, необхідні для вираження видатної універсальної цінності; б) має розміри, достатні для представлення всіх особливостей та процесів, що визначають значущість об'єкта; в) страждає від негативного впливу розробок та/або занедбаності [1].

Перспективними для подальшого дослідження питаннями та які нерозривно зв'язані з цілісністю та автентичністю об'єкту, що вноситься до Списку всесвітньої спадщини ЮНЕСКО є питання системи керування такими об'єктами, дослідження правової регламентації здійснення реконструкцій, а також більш поглиблене

дослідження таких об'єктів як культурні ландшафти, історичні міста та центри міст, канали як об'єкти спадщини, дороги як об'єкти спадщини. При цьому особлива зацікавленість вбачається у розгляді співіснування історичних міст та центрів міст з сучасним оточуючим середовищем.

Так зокрема, згідно із Ризькою хартією про автентичність та історичну реконструкцію культурної спадщини, 24.10.2000 р. реконструкція має проводитися без кон'юнктури чи завдання шкоди збереженням автентичним руїнам, і що будь-яка реконструкція має чітко відрізнятися від автентичних пам'яток, бути необхідною для забезпечення збереженості (консервації) та експонування визначного місця [5].

Стаття присвячена дослідженню, розгляду та аналізу цілісності, автентичності об'єкту, що вноситься до Списку всесвітньої спадщини ЮНЕСКО, взаємозв'язку видатної універсальної цінності об'єкту з його цілісністю та автентичністю. При проведенні дослідження та аналізу вище зазначених понять, нажалю, було з'ясовано, що поняттям цілісності та автентичності в Конвенції ЮНЕСКО «Про охорону всесвітньої культурної і природної спадщини» 1972 р. не було приділено достатньо уваги. Міжнародна хартія з охорони й реставрації нерухомих пам'яток і визначних місць (Венеціанська хартія) від 31.05.1964 р., Ризька хартія про автентичність та історичну реконструкцію культурної спадщини від 24.10.2000 р. торкаються цих питань опосередковано. В певній мірі розширює уявлення про автентичність щодо джерел інформації Нарський документ про автентичність, складений учасниками Нарської конференції про автентичність 01. – 06.11.1994 року. Найбільш повне уявлення про те, що собою представляють

цілісність та автентичність, а також взаємозв'язок із видатною універсальною цінністю дозволяють сформуванню Керівні (Оперативні) Настанови до імплементації Конвенції ЮНЕСКО «Про охорону всесвітньої культурної і природної спадщини» 1972 р., що звичайно вбачається недостатнім. На наш погляд, цікавим є підхід до розуміння автентичності з точки зору Керівних Настанов. Так, відповідно до п. 80 Керівних Настанов в основі розуміння автентичності об'єкту лежить аналіз вірогідних і вартих довіри джерел інформації про автентичність об'єкту [1].

При цьому відповідно до п. 82 Керівних Настанов залежно від типу культурної спадщини та її культурного контексту об'єкт задовольняє критерії автентичності, якщо його культурна цінність (визнана згідно запропонованим критеріям номінації) правдиво і вірогідно виражена через розмаїття ознак, в тому числі: форму і задум; матеріали та речовини; використання та функції; традиції, техніки, систему керування; розташування та оточення; мову та інші форми нематеріальної спадщини; духовне і фізичне відчуття, а також інші внутрішні і зовнішні чинники [1].

Щодо цілісності, то найбільш важливими представляються положення п. 88 Керівних Настанов, згідно якими цілісність - це ступінь єдності і недоторканості природної та/або культурної спадщини та усіх її ознак. Вивчення умов цілісності таким чином передбачає оцінку ступеня, на якому об'єкт: а) включає всі елементи, необхідні для вираження видатної універсальної цінності; б) має розміри, достатні для представлення всіх особливостей та процесів, що визначають значущість об'єкта; с) страждає від негативного впливу розробок та/або занедбаності [1].

Говорячи про взаємозв'язок цілісності, автентичності та видатної універсальної цінності одним із ключових положень, на наш погляд, є положення п. 87 Керівних Настанов згідно якого усі об'єкти, номіновані на включення до Списку всесвітньої спадщини, мають задовольняти умовам цілісності [1].

Саме тому, цілісність, на наш погляд є основоположним поняттям при внесенні того чи іншого об'єкту до Списку всесвітньої спадщини ЮНЕСКО, адже якщо цілісність об'єкту втрачена, то відповідно відсутній і об'єкт.

Ключові слова: цілісність, автентичність, видатна універсальна цінність, ЮНЕСКО, Список всесвітньої спадщини ЮНЕСКО.

Pecherova N. Integrity and authenticity of the object included in the UNESCO World Heritage List

The article is devoted to research, review and analysis of the integrity and authenticity of the object included in the UNESCO World Heritage List, the relationship between the outstanding universal value of the object and its integrity and authenticity. During the research and analysis of the above-mentioned concepts, unfortunately, it was found that the concepts of integrity and authenticity in the UNESCO Convention «On the Protection of the World Cultural and Natural Heritage» of 1972 were not given enough attention. The International Charter for the Protection and Restoration of Immovable Monuments and Places of Interest (Venice Charter) dated May 31, 1964, the Riga Charter on Authenticity and Historical Reconstruction of Cultural Heritage dated October 24, 2000 touch on these issues indirectly. To a certain extent, the Nara Document on Authenticity, compiled by the participants of the Nara Conference on Authenticity on

November 1-06, 1994, expands the concept of authenticity in relation to sources of information. The most complete idea of what integrity and authenticity are, as well as the relationship with outstanding universal value, allow the formation of Guidelines for the implementation of the UNESCO Convention «On the Protection of the World Cultural and Natural Heritage» of 1972, which is usually considered insufficient. In our opinion, the approach to understanding authenticity from the point of view of the Guidelines is interesting. Thus, according to Clause 80 of the Guidelines, the basis of understanding the authenticity of an object is the analysis of reliable and trustworthy sources of information about the authenticity of an object [1].

At the same time, according to clause 82 of the Guidelines, depending on the type of cultural heritage and its cultural context, the object meets the criteria of authenticity if its cultural value (recognized according to the proposed nomination criteria) is truthfully and reliably expressed through a variety of features, including: form and plan; materials and substances; use and function; traditions, techniques, management system; location and surroundings; language and other forms of intangible heritage; spiritual and physical feeling, as well as other internal and external factors [1].

Regarding integrity, the most important are the provisions of Clause 88 of the Guidelines, according to which integrity is the degree of unity and integrity of the natural and/or cultural heritage and all its features. Examining the conditions of integrity in this way involves assessing the degree to which an object: a) includes all the elements necessary to express outstanding universal value; b) has

dimensions sufficient to represent all features and processes that determine the significance of the object; c) suffers from the negative impact of developments and/or neglect [1].

Speaking about the interrelationship of integrity, authenticity and outstanding universal value, one of the key provisions, in our opinion, is clause 87 of the Guidelines, according to which all objects nominated for inclusion in the World Heritage List must meet the conditions of integrity [1].

That is why, in our opinion, integrity is a fundamental concept when entering this or that object into the UNESCO World Heritage List, because if the object's integrity is lost, then the object is also missing.

Key words: integrity, authenticity, outstanding universal value, UNESCO, UNESCO World Heritage List.

Література

1. Керівні (Оперативні) Настанови до імплементації Конвенції ЮНЕСКО «Про охорону всесвітньої культурної і природної спадщини» 1972 р. URL: <https://mkp.gov.ua/files/pdf/856987.pdf>
2. Закон України Про затвердження Указу Президента України «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні» від 7 лютого 2023 року № 2915-IX URL: <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/pubFile/1646174>
3. Міжнародна хартія з охорони й реставрації нерухомих пам'яток і визначних місць (Венеціанська хартія) від 31.05.1964 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_757#Text
4. Конвенція про охорону всесвітньої культурної і природної спадщини 1972 року URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_089#Text
5. Ризька хартія про автентичність та історичну реконструкцію культурної спадщини від 24.10.2000 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/998_260#Text